

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égőz évre K 440.— | Helyed évre K 160.—
Fél évre . 220.— | Egy hétra . 50.—

POLITIKAI NAPILAP



SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 48.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 10
Szerkesztőség... 10-20

Clemenceau megcáfolja Windischgraetz herceget

Emlékezetes még az a sorozatos támadás, amelyet Windischgraetz Lajos herceg intézett az októberi forradalom vezető férfi ellen. Tlőször a Pester Lloyd-ban, majd a nemzetgyűlés színe előtt ismertette vádjait és döntő bizonyítékul Clemenceau-nak a francia parlamentben egy hozzá intézett interpellációra adott válaszáat hozta fel, amelyben Clemenceau többek között állítólag kijelentette volna, hogy Károlyi Mihály az orosz szovjet vezetőivel áll összeköttetésbe és hajlandó lemondani Magyarországon integritásáról. Windischgraetz előadása szerint Clemenceau beszédéből kitűnik az is, hogy Károlyi és hívei hadítottak ellene.

Batthyány Tivadar gróf, mint a Károlyi-kormány volt belügyminisztere, érdeklődött mindazon politikusoknál, akikre Windischgraetz herceg vádjaival csak vonatkozhattak és valamennyi politikus a leghatározottabban kijelentette előtte, hogy a herceg vádjai nem felelnek meg a valóságnak. Ezek után Batthyány Tivadar gróf, hogy teljes bizonyosságot szerezzen a való tényállás felől, kérdést intézett magához Clemenceauhoz, akitől ma kapott távirati választ a következő tartalommal:

Windischgraetz herceg által nekem tulajdonítottakból egy szót se mondtam.

CLEMENCEAU.

A Rakovszky-Beniczky-ügy nem sürgős A mentelmi bizottság jelentése. — Rassay sürgősségi indítványát leszavazták

Budapest, aug. 4. A nemzetgyűlés mai ülését Kenéz Béla al-elnök délelőtt 11 órakor nyitotta meg. Az elnöki előterjesztések után, melyek során az elnök jelentette, hogy Patacsy Dénes sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt.

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter beterjesztte a büntetés végrehajtásának kivétel nélküli elhalasztására és felfüggesztésére vonatkozó törvényjavaslatot. Rövid beszédben a sürgősség kimondását kéri, tekintettel arra, hogy a törvényjavaslat hadifoglyaink hazatérését van hivatva szolgálni.

A Ház így határoz.

Somogyi István, a mentelmi bizottság előadója a bizottság jelentését terjeszti be Rakovszky István és Beniczky Ödön ügyében. Az előadó elsősorban ismerteti a bizottság határozatát, majd a következő indokolást fűzi hozzá:

Prónay Pál alezredes „nagy-méltóságú Rakovszky István házelnök urnak Budapest!” címzettel ellátott levelet küldött, amelyben a Ház elnökét és a Ház méltóságát súlyosan sértő kifejezések vannak. A jelentés felsorolja ezeket a kifejezéseket és ezt mondja:

„Nem szándékozik a bizottság a törvényhozó testület tagjainak tekintélyéről és méltóságáról és az ugynevezett immunitásról elméleti fejtegetésekre hocsátkozni, mert ezek a fejtegetések a jelen nemzetgyűlés életében már a legapróbb részletekig ki lettek emelve, de mint közjogi tételt le kell szögezni azt az axiómát,

hogy a nemzetgyűlés a magyar szuverenitás kifejezője és hogy a nemzetgyűlésnek mint testületnek működéséért, tetteiért a világon egyetlen bírója van és ez maga a nemzet. A nemzetgyűlés méltóságának és privilégiumának az általa választott elnök, illetve az elnökség útján ad reális tartalmat. Aki tehát a nemzetgyűlés elnökét sérti meg, vagy működésében akarja megakadályozni vagy befolyásolni, az a nemzetgyűlés szuverenitása, illetve immunitása ellen vét.”

Rámutat a jelentés arra, hogy mivel sértették meg a nemzetgyűlés immunitását és ehhez a következőket fűzi:

„Prónay Pál alezredes katona. Parancsnoka egy olyan tisztikarnak, zászlóaljnak és legénységnek, amely fel van fegyverezve. Nevezettnek kijelentése tehát alkalmas arra, hogy a nemzetgyűlés tárgyalását megfélemlítő kényszerítő eszközökkel is esetleg egy vagy más irányban befolyásolja. Nem mondjuk azt, hogy így is lesz, de meg kell állapítani, hogy a fizikai lehetőség ennek fennáll. Ugyancsak a nemzetgyűlés immunitásának a megsértését képezi a levél ama része is, melyben azt mondja, egy képviselőnek a nemzetgyűlésen elmondott beszédéről, hogy a hivatkozott zászlóaljtól ultimátumot fog kapni. A nemzetgyűlés tagjainak a nemzetgyűlésen elmondott beszédeit egyáltalán a nemzetgyűlés bírálja el és aki ezen bírálkodást a nemzetgyűléssel szemben magának vindikálja, az megsérti a nemzetgyűlés immunitását. Meg van

sértve a nemzetgyűlés azáltal is, hogy utasítást ad az elnöknek és végül azzal gyanúsítja meg, hogy idegen állam szolgálatában áll.

Foglalkozik ezután a jelentés Rakovszky István nemzetgyűlési képviselő mentelmi jogával és azt mondja, hogy ha egy nemzetgyűlési képviselőt egy olyan egyén morális és materiális erőszakkal egy vagy más irányban való állásfoglalásra akarna kényszeríteni, úgy a mentelmi jog megsértése evidens. Már pedig a hivatkozott levélnek „Nem tűrhetem, nem tűrhetjük”, stb. része — egy zászlóalparancsnok részéről megtéve — a materiális erőszak lehetőségét nemesak nem zárja ki, de azt ellenkezőleg: lehetővé teszi. A levél végén az a gyanúsítás, hogy külföldi állami érdekeit mozdítja elő, a morális erőszak jellegével bír. Végül tekintetbe véve azon személyt, aki ezen kijelentéseket tette, figyelemmel az ő állására, a bizottság ezen erőszak alkalmazásának lehetőségét, nevezett egyén súlyánál fogva, a fizikai lehetőség körében kizártnak nem tartotta.”

Megemlékezik ezután a jelentés a megkövetésre vonatkozó javaslatról. „Tudatában volt a bizottság, hogy a házszabályokban ez lefektetve nincs, de tudatában volt annak is, hogy még nem volt a magyar parlamentáriszmus történetében olyan eset, amidőn a törvényhozó testület immunitását olyan mértékben megsértették volna, mint a jelenben. A bizottság azon az állásponton áll, hogy a Ház tekintélye és méltósága megvédésének érdeke fölülte áll a mindenkori házszabályoknak és az elégtételvévésnek olyan szokatlan és nálunk nem ismert módját választotta, amelyen szokatlan a sérelem, mely a nemzetgyűlést érte.”

Beniczky Ödön ügyében

a bizottság jelentése rövidebb. Megállapítja, hogy iskolapédájára a mentelmi jog megsértésének ez az eset, mert ez a levél nemesak megakadályozni szándékozik egy képviselőt tevékenységében, hanem egyenesen megakadályozza. Idomosnak sem tartja a bizottság, hogy a mentelmi jog megsértését indokolja s ezért kéri a bizottság jelentésének elfogadását.

Rassay Károly kéri

a sürgősség kimondását

a mentelmi bizottság jelentésének tárgyalására. Elnök szavazásra bocsátja Rassay indítványát.

A többség a sürgősséget elutasítja, mire Rassay Károly és

Szilágyi Lajos a Ház határozatképességének megállapítását kéri.

Elnök megállapítja hogy a Ház határozatképtelen, tehát a megtörtént szavazás érvénytelen s az ülést felfüggeszti.

Szünet után Kenéz Béla elnök jelenti, hogy a mentelmi bizottság előadói jelentéséből kimaradt Csukás Endre kisebbségi véleményének bejelentése. Ezután az elnök felteszi a kérdést: kik fogadják el Rassaynak a sürgősségre vonatkozó indítványát? A szavazás eredménye az, hogy Rassay indítványát a Ház elvetette.

Szilágyi Lajos: A kiszagdapártot leszerelették!

Meskó Zoltán: Nem szerelték le! Az én ügyem már négy hónapja húzódik!

Beniczky Ödön mentelmi ügyének sürgős tárgyalását sem mondja ki a Ház.

Fangler Béla Hódie mihi cras tibi! A házelnök ügye sem sürgős?!

Ezután rátértek

a hazaárulók vagyoni felelősségéről

szóló törvényjavaslat harmadszori olvasására.

Rassay Károly a 2-ik szakasznál módosítást óhajt tenni. Ha a Ház a hitbizományok jellegét áttörő e javaslat megszövegezésénél, akkor nem lehet csak egy birtokost vagy várományost büntetni és kizárni a teljesen ártatlan gyermekek, hogy az a birtok teljesen idegen oldalra kerüljön.

Tomcsányi igazságügyminiszter kijelenti, hogy lehetetlen a törvényjavaslat harmadszori olvasásánál érdemleges változtatást eszközölni. Kéri az eredeti szöveg elfogadását.

A Ház az eredeti szöveget fogadja el.

A tisztviselőgyermek nevelőintézete

Usetty Ferenc előadó a katonai és állami tisztviselők gyermekeinek nevelőintézetéről szóló törvényjavaslatot ismerteti.

Szilágyi Lajos: A kormány nagyon helytelen politikát üz, a mikor ilyen előzékenven viselkedik az entente-tal szemben, éppen ezen törvényjavaslatnak a Ház elé hozatalánál. Ez nagyon rossz hatást gyakorol az elszakított területekre, amennyiben bizonyos behódolást jelenet az entente intézkedéseire.

A törvényjavaslatot a Ház az általános tárgyalás alapjául elfogadja.

Vass József közoktatásügyi miniszter: A törvényjavaslatot azért kell sürgősen benyújtani,

mert a trianoni békében van egy szakasz, amely elrendeli a katonai iskoláknak polgári iskolákká való átszervezését s ezt a parancsot megakarták előzni. Legyen meggyőződve Szilágyi képviselő ur, hogy e törvényjavaslat megszavazásánál inkább az állam érdekei játszottak szerepet.

A Ház a törvényjavaslatot elfogadja.

Temesváry Imre előadó ismerteti

a madridi postaegyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A postai díjszabást arany frankban és centimeban fogják megállapítani. A szerződés 1922. január 1-én lép életbe.

A Ház a törvényjavaslatot elfogadja.

Ezzel az ülés negyed 1 órákor véget ért.

Törvényjavaslat a hadifoglyokért kicserélendő kommunistákról

Budapest, augusztus 4. Hogy az Oroszországban selymőldő tusként visszatartott magyar hadifoglyok mielőbb kiszabadulhassanak és hazatérhessenek, a magyar kormány már korábban elhatározta, hogy a hadifoglyokat ez elítelt kommunistákért kicseréli. Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter a nemzetgyűlés mai ülésén nyújtotta be „a büntetés végrehajtásának kivétele elhalasztásáról és félbeszakításáról” szóló törvényjavaslatot. A javaslat három szakaszból áll.

Az első szakasz szerint az igazságügyminiszter határozatlan időre elhalaszthatja, vagy félbeszakíthatja az ugynevezett tanácsköztársasággal kapcsolatos büntetést, vagy vétség miatt elítéltek büntetésének végrehajtását és az így elítélteket az

orosz tanácsköztársaságnak átadhatja, amennyiben ezt a minisztérium az Oroszországban visszatartott magyar hadifoglyok hazatérésének lehetővé tétele érdekében feltétlenül szükségesnek tartja.

Ha az orosz tanácsköztársaságnak ekként átadott elítelt Oroszország területét bármikor elhagyja, a büntetés végrehajtásának elhalasztása, vagy felfüggesztése hatályát veszti.

A második szakasz szerint a büntetés végrehajtásának elhalasztásától, vagy félbeszakításától kezdve mindaddig, amíg az elítelt újból a magyar hatóság rendelkezése alá jut, az elévülés nyugszik.

A harmadik szakasz szerint a törvény kihirdetése napján lép életbe és ezt a minisztérium hajtja végre.

Hetfőn ül össze a legfelsőbb tanács

Németország megengedi az entente-csapatok átvonulását

Berlin, aug. 4. Párisból jelentik. A legfelsőbb tanács első ülését hetfőn délelőtt 11 órákor nyitja meg Briand a külügyminisztériumban.

London, aug. 4. Az eddigi diszpozíciókkal ellentétben Lloyd George csak vasárnap utazik Párisba és vele megy a legfelsőbb tanács ülésére sir Edward Craig, sir Hankey és lord Ridel, a külügyminiszteri sajtóosztály főnöke. A miniszterelnökön kívül a tárgyalásokban résztvesz lord Curzon, lord Harding és Wilson tábornagy. A külügyminiszteri elkíséri Wasttard, lord Curzon magántitkára és Osborne, a külügyminisztériumban a keleti osztály vezetője. Lloyd George maga csak addig fog részvenni a legfelsőbb tanács munkájában, amíg a felsősziléziai kérdést tárgyalják, azután visszatér Londonba és Curzon lord veszi át a szerepét.

Az entente jegyzéke Németországhoz

Berlin, aug. 4. (Wolff.) A Felsősziléziaiba való csapatszállítás ügye ma elintézését nyert. Ma délelben megjelent a külügyminiszternél a francia nagykövet, az angol nagykövet, továbbá az olasz ügyvivő és az említett képviselők által aláírt következő jegyzéket nyújtották át:

„Franciaország nagykövete, Anglia nagykövete és Olaszország ügyvivője bátorkodnak kormányuk nevében felkérni a német kormányt, tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy minden lehető eszközzel megkönnyíthessék a szövetséges csapa-

patoknak Németországon keresztül való szállítását, amelyet a felsősziléziai helyzet minden pillanatban szükségessé tehet.”

Szóbelileg hozzátették még, hogy nem arra vonatkozó megkeresésről van szó, hogy már most szállítsák a csapatokat, hanem arról, hogy Németország elvileg hajlandónak nyilatkozzék ezt megtenni, három hatalom külön felszólítása esetén.

A birodalmi külügyminiszter azt válaszolta, hogy ez a követelés a német kormánynak ez ügyben elfoglalt álláspontjának megfelel. A külügyminiszter hajlandónak nyilatkozott, hogy ebben az értelemben összeköttetésbe lépjen a birodalmi közlekedésiügyi miniszterrel.

Nincs szerződés Anglia és Franciaország között

Páris, aug. 4. Szavahihető diplomáciai forrásból eredő értesülés alapján közli a mai Le Journal, hogy Anglia és Franciaország között nincsen írásos szövetség, nincs forma szerinti szerződés, hanem a világháborúban együttesen kiöntött vér sajtolta össze a két nagyhatalmat.

Ausztria 5 millió fontot kap

Bécs, augusztus 4. Bécsi diplomáciai körökből származó hírek szerint Ausztria 5 millió angol font összegét kap általános zálogjogának felfüggesztése esetén. Ez az összeg osztrák koronában mai érték szerint 18 milliárd. A Neue Frei Presse szerint az összeg három hónapig elég lesz Ausztria szükségleteinek kielégítésére.

József főherceg megírja emlékiratait

A 101-es honvédegyalozred tisztjei szép innepet rendeztek tegnap Békéscsabán elhunyt baltársai emlékére. Az ünnepségre József főherceg, a 101-esek egykori parancsnoka is leutazott Békéscsabára. Az ünnepély fénypontja József főherceg lelkes beszéde volt, amelyben megemlékezett egykori katonáinak vítétségéről és a hazajavára hozott áldozatairól.

A főherceget az ünnepély után fölkereste egy hírlapíró és kérdést intézett arra vonatkozólag, hogy a 101-esek melyik haditénye él legélelkebben a fenség emlékezetében? József főherceg kijelentette, hogy a háború egyik leggyönyörűbb magyar dokumentumának tartja a 101-esek Szumaremen megvívott küzdelmét, ahol két század 101-es egy egész orosz ezred tiszteres tulereit tartotta föl. „Magam láttam, folytatta a főherceg, mikor a 101-es bakák

a legnagyobb veszély és harc közepette nyugodtan rágyújtottak a pipára, Mennvi lelkierőt és fegyelmet áruul el ez apróság! De hiszen olyan kiválóak voltak a magyar ezredek: a debreceni 39. a 46. és 60. és mind, mind. Nekem mindig az volt a törekvésem, hogy a hősiesség tudatát tápláljam és erősíthesem bennük.”

„Állandóan szorgalmasan dolgozom emlékirataimon — folytatta a főherceg — s a munka már a befejezés felé közeledik. Azt hiszem, egy fél év vagy legkésőbb egy év alatt elkészülök vele. Mindent megírok, amiről csak tudtam, amit láttam vagy amit csak hallottam, amiről beszéltek. Én mindent pontosan följegyeztem. A könyv soká, nagyon soká kerül sajtó alá. Az előszóban is azzal foglalkozom, hogy ez az írás csak 50 év múlva, 1970-ben kerülhet a nyilvánosság elé.”

Karakas Imre volt baranyai körjegyzőt rehabilitálták

A debreceni törvényeszeknek Ujjalussy József dr. törvényeszéki bíró elnöklété alatt működő büntetőtanácsa tegnap délután tárgyalta a csalással, sikerkasztással és zsarolással vádolt Karakas Imre egykori baranyai körjegyző bünpörét.

Karakas Imre kihallgatása alkalmával tiltakozott az ellene felhozott vádak ellen, épügy, mint az ellen a hír ellen, hogy a szerb megszállott területről büncselekményei miatt kellett volna elmenekülnie. Előadta, hogy a megszállott Egerág község körjegyzője volt és állásában mindig a magyarság érdekeit védte. Mikor a szerbek meghamisították a népszámlálási adatokat és a 85 százalékban magyar Baranyában 85 százalék nemzetiséget mutattak ki, Karakas Imre a valódi adatokat összeállítva és okmányokkal támogatva felküldte Párisba a békekonzferenciának. Községében igyekezett meggyújtani a szerb rekvirálást és ez az igyekezete sikerrel is járt.

Ezek miatt aztán a szerbek elfoglalták és sokáig börtönben tartották, amíg végre egy rendőrtiszt segítségével Herkely névre kiállított igazolvánnyal sikerült megszöknie. Szökése után a szerbek feleségét letartóztatták és véresre verték. Egy hónap múlva, amikor feleségének is sikerült átszöknie, szanatóriumban kellett elhelyezni a megkínzott asszonyt, akinek különben Debrecenben előkelő rokonsága is van. — A Debrecenben ellene emelt vádakról kijelentette, hogy egytől egyig hamisak.

A tanuk vallomásai igazolták Karakas védekezését, a Pécsen eszközölt nyomozás pedig szintén ártatlanságát és hazafias viselkedését bizonyították. A tárgyalás elnöke az iratokból megállapította, hogy Karakas Imre a háború alatt, mint tartalékos százados teljesített szolgálatot és hű hazafi volt. A bécsi Kriegsmisztérium első, moszkvai hírszolgálati osztályának vezetője lett 42 havi frontszolgálat után,

amely alatt két signum laudist is kapott.

Balogh István dr. kir. ügyész, a vád képviselője, a tanúkihallgatások után a Karakas ellen emelt vádakát mind elvetette, mire a törvényeszek a Karakas Imre elleni eljárást megszüntette.

A kánikula napjai meg vannak számlálva

Nagy zivatarok Németországban

Berlin, augusztus 4. Az iszonyu hőség, amelyet még elviselhetetlenebbé tett a szélescsend, hatalmas zivatar után megennyhült. A főváros felett szonnyu zápor vonult végig. Több villám lecsapott, így Frigyes Lipót egykori herceg palotájára is ahol most a birodalmi kancellária és a külügyminisztériumi sajtóosztály van. Nyugatmagyarországban szintén nagy zivatarok voltak tegnap este és a hőmérséklet az erős zápor következtében 10 fokkal enyhült.

Budapest, augusztus 4. Héjjas dr. a meteorológiai intézet adjunktusa az időjárásról a következőket mondta: A hetekig tartó és az egész országra kiterjedő kánikula oka a légnomás rossz eloszlása volt. Az Alpeseben zuhog az eső és ott már bekövetkezett a hőszüljedés, amely tovább terjed az Alpeseken túl és már átment Nyugateurópára és Németországra. Ma délelőtt Lengyelországban, Magyarországon és Ausztrián tartotta magát a kánikula, de órái meg vannak számlálva és minden tudományos valószínűség szerint a mai nap folyamán be kell következnie az időváltásnak.

Bécs augusztus 4. Heteken át tartó perzselő forrás után ma nagy eső esett és erős lehülés állott be. Münchenben is egész éjszaka és ma délelőtt esett.

Budapest, aug. 4. Budapest este 9 óra után teliesen beborult, Permetezni kezdett, de az eső alig néhány percig tartott.

Az új házelnök kiscgazdapárti lesz

Budapest, augusztus 4. Ma délután 6 órakor a miniszterelnökségen pártközi értekezlet volt, mely a megüresedett elnöki szék betöltésével foglalkozott.

Bethlen István gróf miniszterelnök az értekezlet megnyitása után kijelentette, hogy kívánatosnak tartaná, ha a pártok meg egyeznének az új elnök személyében és felkérte a pártok képviselőit, hogy álláspontjukat adják elő.

Nagyatádi Szabó István úgy nyilatkozott, hogy a kiscgazdapárt a legnagyobb párt lévén, feltétlenül ragaszkodik az elnöki álláshoz.

A kereszténypárt álláspontját Andrassy Gyula gróf tolmácsolta. Nem tartja helyesnek, hogy az elnökség kérdését a pártok erőviszonyai szempontjából mérlegeljék és leghelyesebbnek tartaná, ha minden pártszempontot kiküszöbölve azt választanák meg, aki erre a méltóságra a legalkalmasabb.

Attértek ezután a személyi kérdés megvitatására. A kiscgazdapártnak két jelöltje van, Bottlik József és Gaál Gaszton. A kereszténypárt megbízottai kijelentették, hogy amennyiben a kiscgazdapárt az elnökséget magának vindikálja, úgy a kereszténypárt megköveteli, hogy az egyik aelnök kereszténypárti legyen.

Szöbakerült az is, hogy most az elnökséget egyáltalában ne töltsék be és hogy ősszel az egész elnökséget újítsák fel.

Az értekezlet végül abban állapodott meg, hogy holnap tolytatják a tárgyalást és a személyi kérdésben is holnap döntenek.

Az értekezlet után a kereszténypárt megbízottai a pártkörben hosszasan tárgyalták még a kérdést és abban állapodtak meg, hogy amennyiben valóban a kiscgazdapárt követelése teljesül, az aelnöki állásra mindenesetre Turi Béla személyéről lehet csak szó. Eltekintve azonban a holnapi döntés eredményétől, a kereszténypárt ez ügyből nem kíván kabinetkérdést csinálni.

Rakovszky-Beniczky-ügy

Budapest, augusztus 4. A mai reggeli lapok hirdették arról, hogy Rakovszky és Beniczky mentelmi ügyében hozott határozatnak azon része ellen, hogy Prónay Pál báró alvezetése a Ház nyílt színe előtt jelenjék meg, kifogások emelkedtek. Jóllehet a kifogásokat a kiscgazdapárti képviselők emelték, különböző hírek a kereszténypártot is belevonták ebbe a felfogásba. Haller István a párt felfogását ebben a kérdésben a következőképpen ismertette:

— Ismeretes, hogy a döntést, melynek értelmében Prónay alvezetése a Ház nyílt színe előtt tartozik megjelenni, a mentelmi bizottság többsége hozta, emel-fogva a kereszténypárt a plénumban is a többség álláspontját fogja képviselni. Az ügy előreláthatólag nem fog annyira fejlődni, hogy esetleg pártkérdéssé váljék.

A kiscgazdapárti képviselők aggodalmaskodásával szemben Huszár Károly azt a közvetített javaslatot tette, hogy Prónay teljes díszben jelenjen meg Rakovszky István és az újonnan

válszandó Házelnök előtt és ott kövesse meg őket.

Rassay és Sándor Pál a Nemzeti Ujság vádjáról

Budapest, aug. 4. A Nemzeti Ujság mai számában közölte azt a memorandumot, amelynek alapján Persián Adámot és Rejőd Alpárt a rendőrség letartóztatta. A cikkben burkolt gyanúsítás foglaltatik a liberális blokk, valamint Rassay Károly pártja és Sándor Pál személye ellen.

Rassay Károly a cikk nyomán a következő nyilatkozatot tette közzé:

A Nemzeti Ujság mai száma vezető helyen jónak látja nevezet — habár nagyon óvatosan — mégis összekötésbe hozni a Persián-féle bűnüggyel. *Perfidebb sajtó közleményt emél én még nem olvastam.* Ha a Nemzeti Ujság iskolapéldát akart volna adni arra, hogy milyen a sajtó eltévelyedése, amikor alátomosan és felelőtlenül akar valakit megrágalmazni, mai cikkénél tökéletesebbet nem adhatott volna.

Ugy a nemzetgyűlésben elmondott beszédeimben, mint a Házon kívüli nyilatkozataimban is mindig a legkíméletlenebb megrágalmazást követeltem mindenki-vel szemben, aki idegen állam beavatkozásával akarja a magyar belpolitikai viszonyok bármely irányu megváltoztatását. A mennyiben a Persián-memorandum való és azt tartalmazza, a mit a Nemzeti Ujság csak töredékesen közölt, úgy véleményem szerint a memorandum a legsúlyosabb megítélés alá esik.

Nincs az a jószándék, amely mentségül szolgálhatna arra, hogy valaki egy idegen hatalomnak bármilyen, különösen anyagi támogatását akarja igénybevenni politikai célok elérésére.

A memorandumról sohasem tudtam. Sem Persiánnal, sem Rejőddel, akikkel életemben összevissza egy-két ízben beszéltem, ilyen kérdéssel nem tárgyaltam és semmiféle megállapodásba nem bocsátkoztam.

A magam részéről a Nemzeti Ujság ellen a gyanúsító cikkért a rágalmozási pert haladéktalanul megindítom. Meg vagyok győződve arról, hogy a Polgárok és munkások szövetsége, valamint a cikkben megnevezett többi politikus is a megtorlásnak ezt az eszközt a közleménnyel szemben igénybe fogja venni.

Sándor Pál jelenleg vidéken tartózkodik, de addig is, amíg visszaérkezik, felhatalmazást adott annak közlésére, hogy a Persián-Rejőd-féle ügygel semmi néven nevezendő kapcsolatban nincs, sem Persiánnal, sem Rejőddel sohasem tárgyalt az ország eladásáról és az államforma megváltoztatásáról.

Román cáfolat a personál-unós tárgyalásokról

Bukarest, aug. 4. Egy közlemény állást foglal Friedrich István volt magyar miniszterelnöknek a „Magyar Hírlap”-ban megjelent cikkével szemben és megállapítja, hogy hivatalos román körökben sohasem gondoltak román-magyar personál-unióra. A trónörökös nem foglalkozik politikával és épen ezért nem is mozdíthatta elő ezt az eszmét.

Andaházy-Kasnya kilépett a munkáspártból

Budapest, aug. 4. Ma délután a következő nyilatkozatot jelent meg:

Nyilatkozat

Alulírottak, mint a magyarországi munkáspárt központi vezetőségének volt funkcionáriusai ezennel a nyilvánosság előtt kijelentjük, hogy nevezett pártban viselt tisztségeinkről lemondunk, a pártból kilépünk és a magyarországi munkáspárttal minden összeköttetést megszakítunk.

Tesszük ezt azért, mert sajnálatunkra arról győződöttünk meg, hogy fentnevezett párt nemhogy nem a munkásság érdekeiért dolgozik, hanem egyenesen azok érdekei ellen tör és úgy lapjában, a közelmúlt napokban leplezett igazságban, mint egyébként is uton-utfélen csak azt árulja el, hogy hozzá nem értésével és minden cselekedetével csak nagyon sokat árt, de hasznára lenni merőben képtelen.

Az ilyen működéstől távol tartanunk magunkat legszentebb kötelességünk. Ezzel tartozunk önmagunknak, becsületünknek és a munkásságnak.

Andaházy-Kasnya Béla, nemzetgyűlési képviselő, a magyarországi munkáspárt volt aelnöke.

Wohlmuth Endre, a magyarországi munkáspárt volt pénztárosa.

Kálmán Imre, a magyarországi munkáspárt volt vidéki szervező titkára.

Friedrich István a politikai helyzetéről

Balatonfüred, aug. 4. Friedrich István egy hírlapíró előtt a

következőképpen nyilatkozott a politikai helyzetről:

— Az egész mai kormányzati rezsimet a legplasztikusabban jellemzi a még folyamatban lévő Tiszapör. Minden képzeletet felülmúló volt Ulain dr vallomása az a passzusa, hogy a mult esztendő nyarán a katonai bíróságnál azért kellett sürgetni a tárgyalást, mert legitimitás puccstól tartottak, amelynek rendezője természetesen szerintük én lettem volna, mint régi szakember. Micsoda borzalmas valóság az, hogy ezért kellett Friedrichnek a vádlottak padjára kerülni! Amikor már kristálytiszán álltam a bíróság előtt, nem kaptam meg azt a satiszfakciót, amelyet joggal elvárhatam volna. Elég volt egy puccs híre arra, hogy megrendezék a Tisza-ügyet. A királyi ügyvétség meghajtotta előttem az elégtételezés zászlaját, de Tomcsányi igazságügyminiszter még mindig nem akar megelégedni üldözéssel.

Nem tudom elképzelni azt, hogy a kormány azzal a kérdéssel foglalkoznék, hogy meghosszabbítja a nemzetgyűlés életét. Én a nemzetgyűlést csak constantere-nak tartom. A legkomolyabban fogok a terv ellen harcolni.

— Ami az egységes pártot illeti, én nem tudok bizni megalakulásában. Azokat a nagyfontosságú dolgokat, amelyeknek megoldását én akartam végrehajtani, ez a nemzetgyűlés sohasem oldhatja meg. Egyetlen egy lehetőség van, s az a Ház feloszlata és az új választásoknak haladéktalanul való kitűzése. Én teljes erőmmel csak a nyári szünet után kívánok akcióba lépni.

A szovjetkormány a polgárság segítségét kéri

Az Uralban is kitört az éhínség

Stockholm, aug. 4. Pétervárott a szovjetkormány megbízottai és neves polgárok között tanácskozás volt az éhínség elleni küzdelemről. A bolsevik kormány 8 mérsékelt szocialistát küldött erre a tárgyalásra, polgári részről pedig 26-an jelentek meg, köztük az egykori Kerensky-kormány két volt minisztere, Gonovin volt dumaelnök, Gorkij Maxim, Tolstoj Alexandra. — Kamenew nyitotta meg az ülést a szovjetkormány nevében és felszólította a polgári társadalmat, hogy segítsen a nagy munkában, amely jólékonyság és nem politika.

Moszkva, aug. 4. Az urali kerületek parasztjai minden készletüket vetés céljaira használták fel, úgy, hogy a lakosság már ott is éheznek. A Tolsztoj-társaság és a moszkvai vegetáriánusok elhatározták, hogy a különböző szekták paraszt híveinél gabonát gyűjtenek és önkéntes munkaerőket küldenek az inséges területekre. A nagy orosz végrehajtó bizottság az inséges kormányzóságoknak vetőmaggal való ellátása érdekében a mezőgazdasági szövetkezeteknek és a fogyasztási szövetkezeteknek az inséges területen felhatalmazást adott, hogy a termékeny vidékeken vásárlás vagy árucseré utján őszi

roz és buza vetőmagvat szerez-hessenek be.

Erős orosz ellenforradalmi csapatok

Paris, aug. 4. (A M.T.I. szikratávírat.) A Törökországon keresztül érkezett hírek szerint mind nagyobb mérvűket ölt Oroszország déli részén a megszerzett csapatok együttműködése. A bolsevizmus ellen erős csapatokban gyülekeznek. Az első főcsoport 8000 régi cári katonából áll, parancsnokuk Vasziljev, a másik csoport 17.000 emberből áll Danill parancsnoksága alatt. A lakosság szívvvel-lelkekkel támogatja őket s különösen a muzulmánok szállnak sikra a szovjet ellen.

A román kormány a kommunisták ellen

Moszkva, augusztus 4. (M. T. I.) Ideérkezett jelentések szerint a román kormány törvényellenesnek nyilvánította a szocialista-kommunista pártot hogy kivételes intézkedéseket alkalmazhasson ellene. A szakszervezeteket mind felfüggesztették és számos kommunistát letartóztattak.

Román-orosz összeütközés

Varsó, augusztus 4. Megbízható forrásból jelentik, hogy a Dineszter mellett a bolsevikiek a románokkal többször összeütközésbe kerültek.

Franciaország nem ismeri el a szovjetkormányt

Páris, aug. 4. A külügyminisztérium hivatalosan megcáfolja azt a hírt, hogy a francia kormány képviselői és Krassin között tárgyalások voltak avégből, hogy a francia kormány ismerje el Szovjet-Oroszországot, a bolsevista kormány pedig a cári Oroszország államadóságait. A nyilatkozat úgy szól, hogy *Nouvelles* pétervári volt francia nagykövetségnek semmi tudomása sincs ilyen tárgyalásokról, a hír pedig úgy szól, hogy ő tárgyal Krassinnal.

NYÁRI FÉRFI INGEK FRANK EDÉNÉL**A budapesti tőzsde**

Zürichi zárlat: 1.50

Budapest, aug. 4. **Értéktőzsde:** A forgalom nagy élénkséggel indult meg, azonban az áremelkedés nem volt olyan nagymértékű, mint tegnap. A korlátértékek piacán mutatkozott ugyan árvárlás, de ez nem volt általános jellegű, inkább csak a nehezebb papírok árfolyama javult. Árak:

Magyar Hitel 1630—25, Osztrák Hitel 620, Jelzálogbank 285, Hazai bank 600—590, Angol-magyar 740—30, Magyar-olasz 308—305, Keresk. bank 6625—725, Pesti hazai 20100—300, Borsod-Misk. 3550—675, Concordia 2525—475, Bpesti gőzm. 5050—150, Gizella 1800—900, Hungária 2200, Viktória 9400—500, Ált. köszén 6250—350, Salgó 3950—875, Urikányi 4250—150, Ganz-Danub. 23300—22500, Ganz-vill. 4750—650, Rima 2340—420, M. Acél 2400—300, Lip-ták 485—78, Láng 1120—1060, Brassói 2975—875, Nasic 11000, Ált. fa 1620—580, Országos fa-term. 1290—60, Lichtig 1000—930, Klotild 2275—300, Karton 1650—700, Izzó 3525—600, Papir 2800—80, Cukor 8000—7900, Lámpa 2100—2075, Östermelő 795—80, Gummi 3250—325, Telefon 3050—100, Atlantica 4350—400, Közuti 1055—80, Déli-vasut 1390—490, Levante 4150—200, Államvasut 2650—750, Trust 2450—350.

A valutapiacra a megnyitáskor fizették a legnagyobb árat, azután lassankint néhány ponttal estek az árfolyamok. Nagyon szilárd maradt a Napoleon Arak:

Napoleon 1255—1270, Font 1410, Dollár 405—399, Francia frank 30.75—30.50, Márka 4.92—4.86 és fél, Lira 17.15—17.20, Romanov 52—57, Lei 5.09—5.06 Sokol 5.02—5.05, Kor.-dinar 8.85—8.95, Bécsi 40.50—39 és hénycad, Lengyel márka 19—18.50.

Zürichi devizák

Zürich, aug. 4. (Zárlat.) Budapest 1.50, Bécs 0.67 és fél, Osztr. bélyegzett 0.64, Berlin 7.35, New-York 608, Milano 25.60, Prága 7.55, Zágráb 3.30, Bukarest 7.60, Varsó 0.30, Hol-

landia 186.10, London 21.79, Páris 46.40.

Terménvtőzsde

Zárlat, Irányzat változatlan. Az üzlet nyugodtan indult, későbbben elgyengült. Különösen érezhetővé vált ez a búzában, ahol 1500 koronás kötések csak nagyobb vételeknél fordultak elő. Hivatalos, a búzát 1469—90 jegyezték, búzában előfordult 1490—500 koronás kötés is, rozs hivatalos jegyzés 1160—1200, előfordult kötés 1180—90, takarmány árpa 13 és fél előfor-

dult. Hivatalosan jegyezték 1375, sörárpa 16—16³/₄. Hivatalos kötés 16—17 ab állomás, legmagasabb volt 17 és egyneved, zab 14 és fél, 6 zab Budapest 14 és fél, tengeri hivatalos 14—14 és fél, köles 10—10 és fél, hivatalos 950—1050, repce előfordult 19, bab 18 és fél ab állomás, lóhere üzletelen, névleg 70, biborhere 23, korpa 8 és fél—9, a malmok hivatalos adiak 840—70, Viktória 20—22, mák 60—72 névleg cirok 7, repce hivatalosan 1875—1775.

Az entente nem enged osztrák csapat-összevonást a magyar határon

Bécs, augusztus 4. A szövetségi katonai bizottság kifogásolta az osztrák hadügyminisztériumnak a magyar határon történő csapatösszeállításait. A hadügyminiszter a kormány válaszában kijelentette, hogy az osztrák szövetségi kormányoknak gondoskodnia kell a határok kellő védelmére s ebben az esetben a szövetségi csapatok szükség esetén résztvennének a határ megvédelmezésében.

Jugoszlávia nem tervez Baranyában földreformot

Bécs, aug. 4. Bécsi lapoknak azon jelentéseivel szemben, hogy a belgrádi kormány a most jugoszláv megszállás alatt lévő magyar területeken is végre akarja hajtani a belgrádi nemzetgyűlés által hozott agrárreform törvényt, megbízható értesülés alapján közölhetjük, hogy úgy e hírek, mint azok az állítólagos nyilatkozatok, amelyeket ez ügyben a jugoszláv kormány egyes exponensei Pécsen tettek volna, részben önkényes

Jó és olcsó szövetek

Piac.u. 73. Feldheim és Weiszul!

HIREK

— **Károly király téli lakása.** Zürichből táviratozzák: Károly király megbízottai tárgyalásokat folytatnak Vaduzban, Lichtenstein hercegcég fővárosában, hogy téli tartózkodásra alkalmas villát béreljenek Károly király és családja számára. Még nem találtak megfelelő villát, a lichtensteini kormány azonban már megadta az engedélyt az ott tartózkodásra.

— **A háztulajdonosok és a közüzemi pótlék.** Több lakó panaszos beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, hogy a közüzemi pótlékról alkotott szabályrendelete, amely még tulajdonképpen életbe sem lépett, a háziurak egy része arra használja fel, hogy a lakóktól jogtalan követeléseket vegyen fel. A beadványokkal a maj tanácsülés foglalkozott és azt a határozatot hozta, hogy a háztulajdonosoknak mindaddig, míg a közüzemi pótlékról alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter jóvá nem hagyta, a háztulajdonosoknak pótlék rendezésére, illetve megállapítására semmi joguk nincs és lakóikkal csupán tárgyalásokat folytathatnak. Ha a kormány a szabályrendeletet jóvá is hagyja, akkor is csak augusztus

kombinációk, részint pedig általában kitalálások.

Csehszlovák határmegállapító bizottság

Prága, augusztus 4. A külügyminiszter ma kinevezte a határmegállapító bizottságot, melynek a Magyarország és a cseh-szlovák köztársaság közötti határokat meg kell állapítani és megjelölnie. A szlovákokat a bizottságban Houdék Fedor volt miniszter képviseli. A bizottság három héten belül meg fogja kezdeni működését.

Az olasz ellenőrző bizottság

Budapest, augusztus 4. Az olasz ellenőrző bizottság tagjai közül ma reggel érkezett Budapestre Franco Grisoni ezredes, Corrado Gartrechi őrnagy, továbbá Francesco Rovetto és Francesco Cugia százados, rájuk kívül még a bizottságnak egy polgári tagja. Ezeknek az uraknak megérkezéssel az ellenőrző bizottság olasz csoportjának teljes a létszáma.

1-ig visszamenőleg szedhetők a szabályrendeletben megállapított pótlékok.

— **Kinevezés.** A főispán Balogh Béla erdőmérnököt tb. segéderdőfőosztály vezetőjévé nevezte ki.

— **Gyakorló orvosok tanfolyama.** A népjóléti miniszter értesítette a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy az orvosok továbbképzésére alakított központi bizottság gyakorló orvosok számára szeptember 5-től 17-ig kéthetes továbbképző tanfolyamot rendez, októberben pedig négyhetes tanfolyam lesz a budapesti egyetemi klinikákon. Kívánatos, hogy e tanfolyamokon minél nagyobb számban vegyenek részt a gyakorló orvosok. Ezért a miniszter felhívta a törvényhatóságot, hogy anyagi támogatással is segítse elő a hatósági orvosok részvételét. A népjóléti miniszter a maga részéről 2000 koronás segélyekkel kívánja az arra rászoruló orvosokat támogatni.

— **Öngyilkos leány.** Szilágyi Zsófia 27 éves rendőri feigyelet alatt álló leány tegnap délelőtt Hajdusoboszlón zsiros szódával megmérgezte magát. A debreceni kórházba szállították. Állapota nem életveszélyes.

— **Aranyat, ezüstöt, briliánsokat legmagasabb árral vesz Braun A. és Tsa ékszerész Pas-sage, Gambinus mellett.**

— **Árverés a szennyvízszűrőtelep felépítésére.** A városi tanács augusztus 15-re tűzte ki az árverést a szennyvízszűrőtelep felépítésére. Több pályázni óhajtó vállalkozó az árverés elhalasztását kérte. Egvikük Priszter György vállalkozó is, aki olyan ajánlatot tett, hogy ha 50 évre bérbé adná neki a telepet, akkor ott hajlandó lenne hollandi mintára kertgazdaságot létesíteni. A tanács az árlejtés elhalasztásáról még nem határozott.

A városi építkezések.

Csókka Sámuel helyettes polgármester ma telefonon értesítést kapott Török Gyula kereskedelmi minisztériumi osztályfőmérnöktől, hogy az országos lakásépítő bizottság hétfőn az összes megbízottak részvételével értekezletet tart Budapesten a rövidesen meginduló nagyarányú középítkezések megvitatása céljából. Kérte a polgármestert, hogy az értekezletre Debrecen részéről korlátlan felhatalmazással küldjön ki megbízottakat. Ilyen joga a városi tanácsnak nem lévén. Aczél Géza főmérnököt és Ary Lajos tb. főszámvevőt küldte ki azzal a megbízással, hogy definitív nyilatkozatot semmilyen irányban ne tegyenek. A megbízottak csak arra vonatkozólag tehetnek ígéretet az értekezleten, hogy az ott hozzájárulásukkal hozandó határozatokat Debrecen közgyűlésén támogatni fogják. A városi tanács a tervezett debreceni építkezésekhez 8—10 millió koronás állami hozzájárulást remél.

— **Állami főgimnázium Nyírbátorban.** A beregszászi állami főgimnázium, amióta a csehek Beregszászba bevonultak, Tarpán tartja előadásait. A kis mezővárosból most Nyírbátorba helyezik a beregszászi főgimnáziumot, ahol a minoriták most nem működő gimnáziumának helyiségét utalják ki a menekült főgimnázium számára. Nyírbátor képviselőtestülete a főgimnáziumot a legmesszebbmenő anyagi támogatásban részesíti.

— **A pénzügyminiszter Nyírbátorban.** Nyírbátor képviselőtestülete augusztus 18-án nagy-szabású hadifogolynapot rendez, a hadifogolynapra, amelyen nagy népiünnepélyt rendeznek a hadifoglyok hazaszállításj költségéhez való hozzájárulás céljából, leutazik Hegedűs Loránt pénzügyminiszter és Haller István volt közoktatásügyi miniszter is.

— **Romániának nincs vagonja** Prágából táviratozzák: A Tribuna írja, hogy a cseh-román demarkációs vonalon 300 vagon vesztegel cseh áruval tele, amelyet nem lehet Romániába eljuttatni, mert Romániának nincsen vagonja. A cseh faipart nagy veszteség éri ezáltal, mert a megrendeléseket a román kereskedők visszavonják.

— **A katonazenekar hangversenyei.** A katonai zenekar szombaton és vasárnap este az Arany Bika-kávéházban nagy hangversenyt tart. A hangversenyen klasszikus darabokat ad elő a zenekar. A jövedelmet a zenealap javára fordítják.

— **Az új lakásrendelet,** magyarázatokkal ellátva, beszerezhető a HEGEDÜS ÉS SÁNDOR RT. könyvkereskedésében, Debrecen, Piac-utca 34.

— Lesz porosz szén, de drágább lesz. A porosz szánszállítások melyek a felsősziléziai események következtében hosszabb idő óta szünetelnek, rövid idő múlva ismét megindulnak s így kilátás van arra, hogy a régebbi rendelkezéseket teljes egészükben augusztus 15-re lezállíthatják. Az entente szénbizottsága augusztus első felére nagyobb mennyiségű porosz szénet biztosított Magyarországnak, amelyet főleg a gőzeke-szántásnál használunk fel. Az egységárat nem tudták még megállapítani, mert nagy a márkára, mint a porosz szén ára a béremelések következtében megrágtak. Előreláthatólag mázsánként 300—310 korona lesz az Szod határállomás. Ehez még a fuvar költség is.

— Az izsáki zsidótemplom. A Mult és Jövő közli, hogy az izsáki zsidók kényszerű távo-zása óta üresen maradt zsidó-templomba az izsáki hatóság a falu végén sátoros cigányokat telepítette be, akik a templom ott maradt szerelvényeit a legocsmányabban gyalazzák. A lap utal arra, hogy a btk. 191. §. szerint büntetendő cselekmény.

— Férfi színes ingek, puha gallérok legjobb minőségben Frank Imrénél, Piac 43.

— Olcsóbb lett a cseh fa. A városi tanács értesítette az erdőgazdasági hivatalt, hogy a cseh importfa eladási árát 2800 koronáról 2600 koronára szál-lította le.

— Botfa-eladás. Az erdőgazdasági hivatal megkezdte a botfa eladását. A tanács utasította az erdőgazdasági hivatalt, hogy további rendelkezésig csak botfát adjon el.

— FRANK SÁNDOR női divat üzletében Piac-utca 42. nyári mosó árak, ugyszintén női ruhák és blusok mélyen lezállított áron kaphatók.

— Magyar Köztisztviselők Fogvászási Szövetkezetének közleményei. Folyó hó 5-én a tagjaink részére i. évi június, július, augusztus hónapokra járó kedvezményes tűzifa kiosztását a „kedvezményes tűzifa igazolvány” beszolgáltatása ellenében az alábbi sorrendben megkezd-jük. F. hó 5-én: A, B, C betűkkel kezdődő nevek. 6-án: D, E, F, 7-én: G, H, J, 9-én: K, Sz, 10-én: M, N, 11-én: O, P, R, 12-én: S, Sz, 13-án: T, U, V, Z betűkkel kezdődő nevek részére. Megjegyezzük, hogy a blokkolás magánosok részére a Vár-utcai elosztó helyen, testületek részére pedig a Pü.-palota földszint 11. sz. szobában történik. — Az „Ö” jelzésű igazolványokra három métermáza, az „A” jelzésűekre pedig másfél métermáza tűzifa jár. — Liszt-könyveket előjegyzés végett elfogadunk és pedig kedvezményeseket a Pü.-palota földszint 11. sz. szobában, a nem kedvezményeseket ugyanott és a Vár-utcai árudánkban is.

— Zsidó díszkötésű imakönyvek, selyem, gyapju, türkis talisz. Ondolált, izlésesen készült halmunkák, nászajándékok házasulandók részére raktáron. Moskovitz Adolfnál Piac 56.

Rálóttek Linderre Pécsen

Budapest, augusztus 4. A nagyfokú elkeseredés Linder pécsi garázdálkodásai miatt megérlelte gyűlöletét. Most már a legsötétebb bosszu dolgozik ellene. Rendkívüli intézkedések elrendelésével őrzik Linder életét, aki egymásután kapja a névtelen leveleket, amelyekben halállal fenyegetik. Az alkoholista Linder a maga személyében semmibe se vette ezeket a fenyegetéseket, amíg most el nem dördült a fegyver, amelyet ellene irányítottak.

Egyik tanácsülés után Cserta rendőrkapitánnyal, volt pécsi szocialista újságíróval, aki testőrévé szegődött, hagyta el az üléstermet. Amint az első emeleti lépcsőn lefelé haladtak, egy fiatalember indul a lépcsőházból felfelé. A lépcsőn, közvetle-

nül a találkozás előtt, a fiatalember pisztolyt rántott elő és közvetlen közelből Linderre süttötte fegyverét. A golyó azonban célt tévesztett és nem Lindert találta, hanem Cserta orrát furta át.

A dörrenésre és kiáltásra előrohán a rendőrség alkalmazottak elfogták a fiatalembert, aki kihallgatása során beismert, hogy bosszúból akarta a hazaáruló Lindert meölni és sajnálja, hogy szándéka nem sikerült.

A fiatalember pécsi származású, Maximovics a neve.

Kaposvár, aug. 4. Az Új Somogy írja: A belgrádi kormány rendeletére Linder Béla, Pécs város polgármestere pénteken elhagyja hivatalát. Utódiá ugyan-csak jugoszláv kinevezés alapján Hesslein József dr. lesz.

— Hadigondozottak figyelmébe. Téli kedvezményes tűzifaellátás, ruházati cikkek és jövő évre hasznábéletti földre az előjegyzések (szegények szegénységi bizonyítványukat is hozzák magukkal) a Hadigondozó irodában, Szent Anna-utca 12. sz. megkezdődtek és aug. 15-ig tartanak.

— Fürdőruhák és trikók nagy választékban Dr. Hegedűsné gyermekdivatházában, Simonffy-utca 2.

SZÍNHÁZ

Sarkadi Tarka színpada. Ma pénteken teljesen új műsor kerül bemutatásra, amelynek keretében új tagok is szerepelnek, valamint az összes szerződött tagok közreműködésével új bohózat, tréfa, ének, tánc, duett és szóló számok is. Dan-Loo világhírű tornászok már csak egy pár napig lépnek fel. Az előadás kezdete pont fél 9 órakor.

A Szürkeruhás leány detektív dráma kerül bemutatásra a Vigszínház-mozgóban. A kitűnő filmjudo-ság, amely egyike a legsikerültebb képeknek. Déry Alfréd rendezte. A főszerepeket Hollay Kamilla és Lukács Pál játsszák. A kép meséiben egy izgalmasan érdekes, nagyarányú ékszerablás jelenetét peregnék le. Az előadások 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyelővét

SPORT.

A vasárnapi mérkőzés. Váltakoztatlanul a DKASE—DTE találkozására áll a sportkörök érdeklődésének központjában. Soha sportembereket nem izgatott még egy serlegmérkőzés, mint az augusztus 7-iki meccs. Mindkét csapat nagy erőfeszítést fejt ki az első találkozásnál való győzelemnek, egyrészt az értékes serleg, másrészt pedig a hegemonia kérdése miatt. A két csapat egyforma klasszist képvisel, úgy, hogy a mérkőzés, melyet Balogh Imre I. oszt. bíró vezet, teljesen nyílt.

Leverték a portugál katonai forradalmat

Prága, aug. 4. Liszaboni jelentés szerint az augusztus 1-i katonai felkelést elnyomták. A kormány ura a helyzetnek.

Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarországot feltámadásában!

FUIMUS

REGÉNY 28

IRTA JUSTH ZSIGMOND

Lőrinc zavarodottan tekintett maga elé, Gábor gunyosan mosolygott.

— Nézze, nézze, Lőrinc, hogy mosolyog, nem hisz abban amit mondtam, és nem hiszi azt, hogy maga megértett engem... Nos Márfay, nincs igazam, nem találtam el a gondolatát?

— Dehogy, Gábor érti magát s engem még jobban és így nem nevezhetett rajtunk — mondta Lőrinc, pedig igen jól látta Gábor mosolyát s bosszankodott is rajta.

— Nem értünk mi sokat. Én azt hiszem, az élet azzal, hogy minden vagy nagyon sokat adott meg nekünk — elvette fölünk az egyetlen kincset, a boldogságot — így szólott Lolly s leeresztve legyezőjét, e percben oly szép volt mint a minőnek Gábor (legalább e pillanatban úgy hitte) még sohasem látta.

— A természet mindent kigyógyított. Nekünk megadta mindazt, amire a boldog ember — az egyszerű, a szegény ember vágyakozik a boldogság híján. Mit ér mindez? Mulatság! Evezet! Az-e? Nézze Gábort, bejárta a félvilágot, látott embert annyit, mint azelettől egy pár generáció alatt se láttak. Ismeri a sivatag mákonyát s a párisi házak meleg levegőjét. Mit ér neki mindez? Azt hiszi Lőrinc gróf, hogy azért boldog? Nézzon a szemébe. Én ismerem, sohasem lesz az és sohasem fog senkit se boldoggá tenni...

Igy szólott s mély, szürke szemével hosszan a szemébe nézett elébb az egyiknek: Gábornak, akiről beszélt s aztán Lőrincnek, akinek beszélt.

— Tekintsen engem. Azt hiszi tudom, hogy mi a nő hivatása? Mit ismerek az életből? Hallgassa meg életrajzomat Lőrinc: egy diplomata gyermeke, 14 éves koromig három székvarosban étem. Atyám szeretett s atvám tud. A tudás almája fanvar — ezután mi? Tizenöt éves koromban, midőn már Szent-Pétervárt, Londont s Páris, abból amit pap mesélt s amit barátom pletykáltak, ismertem, azt hittem, isme-

rem már az életet is — letelepedtünk Bécsben. Papa alig bírta fizetni adósságait. Hogyne! Hiszen diplomata volt, vagyona meg kevés. Láttam, hogy adják férjhez a fiatal lányokat. Az élet ezen oldalát akkor ismertem meg, midőn Mici férjhez ment. Mici nem volt ostoba — s nem is volt rossz leány. Nos — Tomit ismerik. Puis quoi? A magam debut-ét is elmondjam?...

Nos, mindig ünnepeltek — s épen ez utáltatta meg velem a társaságot. A legtöbb ostobaságot egy ünnepele leány hallja s nekem az a szerencsétlenségem volt amellet, hogy magam nem voltam ostoba... Fejnyltak tökéletesen a szemeim. Ülve hát nem maradtam, meg is kértek néhányan. De hát hogy mertem volna én olyanhoz menni (pedig hát volt közöttük néhány olyan is, aki szeretetreméltó s becsületes ember volt) — ki nem ismert. Maguknak beszélnek magamról, szeretném, hogy tudják, milyen vagyok. Ugy érzem, barátaim, Gábor mindig az volt, bár a maga módja szerint, magát pedig mindig ott éreztem a Gábor oldalán...

Mig így, hevesen szenvedélyesen beszélt, igazán nagyon szép volt. Szemeinek leneséi kitágultak, úgy, hogy szinte sötétek lettek belé a szemei, homloka szélesebbnek, aikai nyugodtabbnak látszottak mint rendesen. Senki se hitte volna, hogy ez a szűzies homloku, nőies leány, a hírhedt bécsi juckercomtesse: Klienigstein Lolly.

A két fiu lélegzetét visszatartva, megfeszített figyelemmel hallgatta. Egyszerre önkénytelenül szembe néztek egymással és elvörösödött mindkettő.

— És... és... — kiáltott fel önkénytelenül Gábor, hogy valamit mondjon.

— És mit még? — kérdezte a leány — ki lesz elég erős nekem valaha megmutatni az utat, amelyet követnem kell? Pedig erősnek, nagyon erősnek kell lennie annak, akik majd elvesz. Ki magyarázza el nekem gyengéden, de azért erős kézzel fogva meg a kezemet, hogy mi az asszony hivatása? Ki fogja kigyomlálni lelkemből azt, amit az élet plántált beléje, úgy, hogy meg ne sebezzen, sőt, hogy új életre ébredjek... Várom a megváltómat... Az, aki egyszer életében olyat fog mondani, ami egy kézzel lerántja a világról a hazugság leplét... annak megcsókolom a kezét — s uramnak, parancsolómnak nevezem. Eh, de mit filozofálunk itt hiába — hánykor lesz ebéd?

És most már a két fiu nem mert egymásra nézni többé, felkeltek mind a hárman és lassan, nagyon lassan felmentek a kastély felé.

E percben csak a leány mozdulataiban és vonásain volt életerő, bizalom, erély kifejezve. Igen, mert e percben már a két fiu tudta, hogy vetélytársak: félték egymástól s félték a leánytól.

Mi lesz velök?

4.

Midőn az ujjváriak kocsija elrobogott, Lőrinc kiment vadászni, Gábor pedig felment anyjához. Egy darabig csendesen, szólanul ültek a kis boudoirban. Az öreg grófné himzett,

fia meregve némán ült oldalán. Az ablakon a késő nyári est-alkonyat feji színei ragyogtak keresztül. Narancs fényben uszított minden, a nyitott ablakból ide látszó közeli templomok ablakjai visszaverték a lenyugvó nap piros fényét, a távolról haza térő csordák kolompja, meg tücsök csiripelés hallatszott.

Gábor egyszerre végig simította homlokát s aztán szeretettel, bizalommal nézett anyjára. S úgy érezte, hogy végtelen boldogság rejlik abban, hogy itt e kis szobában, otthon van, a révpartra jutott . . . Tekintete az édesanyja tekintetével találkozott, ki mintha csak e percen valami elhatározásra jutott volna, arca oly gyorsan változott át, s a kaj oly idegesen rezdültek meg. Előbbi nyugodalmis vonásai, szinte keserű kifejezést öltöttek fel.

— Igen Gábor, már rég akartam e tárgyból veled beszélni. És a mai nap éppen a legalkalmasabb reá. Tudom, ne tagadd, szerelmes vagy. Tudom, (az anyai szív sohase csalódik) Lolt szeretted.

(Folyt. köv.)

Költők és írók

Egy-egy kötet ára füzete 21 korona

Goethe Irta Barabás Kisfaludy Sándor. Irta Császár Homeros. Irta Csengeri Csokonai. Irta Ferenczi Petrarca. Irta Katona Baksay Sándor. Irta Kéki Tompa Mihály. Irta Kéki Alfred de Musset. Irta König Dante. Irta Radó Arany János. Irta Szinyeyi Kazinczy Ferenc. Irta Váczy Mikszáth Kálmán. Irta Várdai

Kaphatók Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében — Piac-utca 34.

Egy-egy kötet ára kötve 46 korona

Híres könyvek:

ZOLA. Thérèse Raquin. Ara 69—
BALZAC. A harmincz éves asszony. 74—
SHAW. Barbara órnagy. 80—
DE AMICIS. A szív. Ara 92—
TOLSZTOJ. Szévasztopol 57-50
MERESKOVSZKY. — Örök utitársaink. 161—

Kaphatók Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

Ujjonnan nyitott cipőfelsőrész készítő műhelyemet

amerikai rendszerrel vezetem be. Bármely hozott, vagy nálam kapható anyagból a felsőrészt 30 perc alatt elkészítem : : Haktörön tartok haj- és küllőfali bőrűből kész cipőfelsőrészeket. : : Ugyanott jó ragasztók felvételnek. :

Nagy Mihály cipőfelsőrész készítő, Batthyány-utca 2.

Ki akar széplenni?

Az vegye meg a

Modern szépségápolás

c. legújabb megjelent könyvét: **SÁROSSI BELLÁTÓL**

Ara: 57-50 kor.

Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében. — Piac-utca 34. szám alatt.

Cirok szakállt

megvételre keres **Balázs Sándor** cirokseprőgyár, Debrecen. **Külsővásártér 15.** Telefon 995.

„KÜRTI“ CIPŐKRÉM

elsőrangú békebeli minőségben ismét kapható minden jobb üzletben. Magyarországi egyed-
áruság **FLEISCHER MÓR.** Központi iroda Hatvan-utca 38.

Dr. HEGEDÜSNÉ **GYERMEKDIVATHÁZA** SIMONFFY-UTCA 2. ALATT.

Fürdőtrikók,

leány- és fiuruhák, gyermek játszóruhák, babakelengyék, cipők, zoknik, hajszallagok nagy választékban.

Ócska

tankönyveket

legmagasabb áron : : : : vásárol : : : :

Aczél Henrik

modern antiquáriuma

Első Takarékpalota.

APRO HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 1-50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20—, minden további szó K 2— Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA.

Megnősülne

nagyvárosi banknak izr. vezérigazgatója. Vagyona két millió. Pályázhatnak ugyanennyi készpénz vagy megfelelő ingatlanul rendelkező hölgyek. Azonkívül

számos partie előjegyezve.

Megvételre

keresünk Fő-utcán

nagy bérházat.

Kisebb nagyobb házak azonnali beköltözésre eladók.

Iroda Hajó-utca 16. sz.

VEZET.

Aranyat, hamisfogakat, briliánsokat a legmagasabb napi árban veszek **Schiffmann** ékszerész, Piac-u. 67. Frohner-szálloda. épület.

Olmot bármily mennyiségben veszünk, akár egész, akár tört vagy darabos állapotban. Piac-utca 49. II-ik udvar.

Aranyat, ezüstöt, drágakövet magas árban vesz Weisz Mihály és Társa, Püspöki palota.

ELADÁS.

Sapakközpontnál Simonffy-utca 5. (Halpiac) mindenféle egyenruha és civilsapka legolcsóbban kapható. Hozott anyagból 24 óra alatt készül.

Friss élesztő legolcsóbb árban Csapó-utca 19., kapu melletti üzletben Rosenthalnál.

Gladys cipőpaszta minden színben engrau árban Máryernál Simonffy-utca.

Szép nagy ház istállóval, Piac közelében eladó. Cim a kiadóban.

Használt butorok elfogadható árért eladók. Goldstein Márton, József kir. herceg-u. 25.

Uj nyári :: divatlapok

érkeztek HEGEDÜS ÉS SÁNDOR irod. és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34. sz.

Festék,

lack, kence kiváló minőségben legolcsóbban Stern festéküzletében Piac-utca 10. Telefon 856

Gyermek-

kelengyék

habing, flannel, Tetra és gummipelenkák, keresztelő paplan és garnitúr, hosszú és négyzetleves párnák, pólyakötők, jambók dus választékban. Gyermekke'engyék elkészítését hozott anyagból elvállaljuk

Dr. HEGEDÜSNÉ **Gyermek divatháza,** SIMONFFY-U. 2.

Nagy láda

12 drb. jó állapotban eladó. József király herceg-utca 41.

Paneth

orth. kóser **szalámi**

és füstölthúsok gyári lerakata e napokban megnyílik **Piac-u. 19.,** ezelőtt Schneck-bodega.

Kereskedők

és magyar szabók figyelmébe! Lengsfelder Warnsdorfi posztógyár lerakata Feldheim Dezsőnél, Király-utca 4.

Gazdasági

vas-, kötélárak olcsón beszerezhetők Bakos István vaskereskedésében Csapó-utca 88.

Eladó ház.

A Hatvan-utca közepén 1 nagy utcai szobából, 1 üzlethelyiségből, melyhez 1 kis udvari szoba és konyha is tartozik, valamint két udvari 1 szoba konyhás lakásból álló régebbi épület; ezenkívül teljesen új 3 szoba, előszoba, konyha, kamara, speiz, angol klozet, vízvezeték, 440 □-ól telek stb.-ből álló szép nagy ház eladó. A 3 szobás, új épületben levő lakás 3 nap alatt elfoglalható. Cim a kiadóban, a délutáni órákban.

KERESLET.

Aranyat,

ezüstöt, briliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Malomtulajdonosok figyelmébe! Felvonókaf, csöveket, csövezetést jutánvoson vállal Müller, Erzsébet-u. 115.

Intelligens

zsidó család iskola idényre teljes ellátásra elfogad intelligens zsidó család gyermekét, ahol zongora, német nyelv, 1-50 és 2 ik gimnáziumból oktatást kaphat. Cim a kiadóhivatalban.

Német

órákat adok és házhoz is megyek. Cim a kiadóhivatalban.

Kárpitos-mester

menekült, vállal mindennemű butorjavítást, elsőrendűen és legolcsóbban. A közönség szíves pártfogását kéri. Máv. Külső-fatér, kocsi sz. 210. 228.

Tanuló-leányok

felvétetnek a **Hegedüs és Sándor** r.-t. nyomdájába és könyvkötészetébe **Piac-u. 49.**

Elcseserjém

a főtérhez közel levő két kisebb szobából álló lakásomat olyan két nagyobb szobából álló lakással (lehet egész ház is), hol sertést és aprójószágot lehet tartani. — Cimét kérem a kiadóban beadni.

Bolti szolgát

keresünk **Hegedüs és Sándor** r.-t. könyvkereskedésében. **Piac-utca 34.**

VEGYES.

szakmában a legkomplikáltabb munkákat készit és javit Földvári Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Pénzszekrény

teljesen új 4-es számú, valódi Wertheim eladó. József kir. herceg-utca 16. szám. Telefon 347.

Általános

irányú női kézimunka tanfolyam nyílt meg Csapó-utca 33. sz. alatt, melyen a brüsszeli, csetneki, flé, frivolita, vert csipkéket, kalotaszegi és más himzéseket, azzurozást, bluzok, ruhák készítését stb. lehet tanulni. Beiratások délután 3—5-ig

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR irodalmi és nyomdai részv.-társ.